

ZAKRES WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH

§ 1. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania patentu żeglarza jachtowego

1. Wiedza teoretyczna
 - 1) budowa jachtów, w tym w szczególności:
 - a) podstawowe nazewnictwo części składowych typowego jachtu śródlądowego,
 - b) zasady obsługi instalacji jachtowych,
 - c) obsługa jachtowego silnika przyczepnego;
 - 2) teoria żeglowania, w tym w szczególności:
 - a) kursy jachtu względem wiatru,
 - b) wiatr rzeczywisty i pozorny,
 - c) praca żagli oraz działanie steru,
 - d) siły działające na jacht,
 - e) stateczność jachtu;
 - 3) manewrowanie jachtem, w tym w szczególności:
 - a) kłar do wypłynięcia i portowy,
 - b) podstawy cumowania i kotwiczenia,
 - c) obsługa żagli i osprzętu;
 - 4) podstawy locji śródlądowej;
 - 5) wiadomości z zakresu ratownictwa wodnego, w tym w szczególności:
 - a) wyposażenie jachtu w środki bezpieczeństwa i posługiwanie się nimi,
 - b) działania w przypadku wywrotki jachtu lub awarii (przecieku, mielizny, pożaru),
 - c) ratowanie człowieka za burtą,
 - d) udzielanie pierwszej pomocy;
 - 6) wiadomości z zakresu meteorologii, w tym w szczególności:

- a) skala Beauforta z opisem.
- b) zjawiska meteorologiczne i ich oznaki.
- c) komunikaty meteorologiczne:
- 7) podstawowe pomoce nawigacyjne:
- 8) ochrona wód przed zanieczyszczaniem:
- 9) znajomość przepisów regulujących żeglugę śródlądową.

2. Umiejętności praktyczne

1) egzamin praktyczny obejmuje:

- a) manewrowanie jachtem pod żaglami.
- b) manewrowanie jachtem na silniku.
- c) umiejętność kierowania załogą.
- d) pracę w charakterze członka załogi.
- e) umiejętności z zakresu podstawowych prac bosmańskich:

2) umiejętność manewrowania:

- a) manewry pod żaglami sprawdza się na jachcie typu słup o długości kadłuba większym niż 5,5 m. w zakresie:
 - manewrów podstawowych: zwrot przez sztag, zwrot przez rufę, odejście od nadbrzeża, dojsie do nadbrzeża, alarm „człowiek za burta”,
 - manewrów pomocniczych: dojsie do boi, odejście od boi, stawianie na kotwicy, zejście z kotwicy, stawianie w dryf,
- b) manewry jachtem żaglowym na silniku, w zakresie:
 - manewrów podstawowych: odejście od nabrzeża, dojsie do nabrzeża, alarm „człowiek za burta”,
 - manewry pomocnicze: dojsie do boi, odejście od boi, holowanie jachtu:

3) zakres wymagań dotyczących kierowania załogą obejmuje umiejętność wydawania komend i egzekwowania ich wykonania we właściwym momencie, stosownie do sytuacji w jakiej znajduje się jacht:

4) zakres wymagań dotyczących pracy w charakterze członka załogi obejmuje:

- a) wykonywanie poleceń prowadzącego jacht.

- b) odpowiadania na komendy.
- c) zachowania się w czasie alarmu „człowiek za burtą”;
- 5) zakres wymagań z zakresu prac bosmańskich obejmuje:
 - a) umiejętność wiązania podstawowych węzłów żeglarskich.
 - b) podstawowe naprawy jachtu, osprzętu i wyposażenia.
- 3. Egzamin można przeprowadzić przy sile wiatru $(1 \div 5)^\circ$ B. na akwencie manewrowym z dostępnym pomostem pozwalającym w pełni wykonać zadania egzaminacyjne. wyposażonym w sprawne urządzenia cumownicze i dostępną boją manewrową.

§ 2. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania patentu sternika jachtowego

1. Wiedza teoretyczna
 - 1) jachty żaglowe morskie, w tym w szczególności:
 - a) budowa i wyposażenie jachtu morskiego.
 - b) wytrzymałość jachtu i wrażliwość na uszkodzenia.
 - c) instalacje jachtowe: wodna, ściekowa, elektryczna, paliwowa, gazowa.
 - d) obsługa przyczepnych i stacjonarnych silników spalinowych;
 - 2) locja, w tym w szczególności:
 - a) oznakowanie nawigacyjne.
 - b) morskie pomoce nawigacyjne i ich wykorzystanie (mapy nawigacyjne, spisy świateł, spisy sygnałów radiowych).
 - c) znaki i skróty stosowane na mapach polskich.
 - d) przygotowanie nawigacyjne wejścia do portu;
 - 3) nawigacja, w tym w szczególności:
 - a) podstawowe i pomocnicze przyrządy nawigacyjne.
 - b) magnetyzm Ziemi i magnetyzm własny jachtu.
 - c) kursy i namiary.
 - d) prędkość i droga jachtu.
 - e) podstawy nawigacji terestrycznej.
 - f) praca na mapie;
 - 4) meteorologia, w tym w szczególności:

- a) podstawowe przyrządy meteorologiczne i ich wykorzystanie.
- b) układy baryczne, cyrkulacja mas powietrza.
- c) radiowe komunikaty meteorologiczne dla żeglugi. System transmisji ostrzeżeń nawigacyjnych i meteorologicznych (NAVTEX);
- 5) sygnalizacja i łączność, w tym:
 - a) sygnalizacja wzywania pomocy, wykorzystanie środków pirotechnicznych.
 - b) sygnały ostrzegawcze;
- 6) ratownictwo, w tym:
 - a) postępowanie w wypadku awarii (mielizna, pożar, przeciek, opuszczanie jachtu).
 - b) przygotowanie do sztormu i techniki sztormowania.
 - c) udzielanie pierwszej pomocy i współdziałanie ze stacjami ratownictwa i śmigłowcem ratowniczym.
 - d) „człowiek za burtą” na morzu;
- 7) ochrona wód przed zanieczyszczeniem;
- 8) znajomość przepisów ustawy o żegludze śródlądowej oraz wydanych na jej podstawie aktów wykonawczych: wybranych przepisów ustawy Kodeks morski oraz ustawy o bezpieczeństwie morskim, a także przepisów Europejskiego Kodeksu Śródlądowych Dróg Wodnych (CEVNI) oraz Międzynarodowych Przepisów o Zapobieganiu Zderzeniom na Morzu (MPZZM).

2. Umiejętności praktyczne

- 1) egzamin praktyczny obejmuje:
 - a) manewrowanie jachtem pod żaglami.
 - b) manewrowanie jachtem na silniku.
 - c) umiejętność kierowania załogą.
 - d) pracę w charakterze członka załogi;
- 2) umiejętność manewrowania:
 - a) manewry pod żaglami sprawdza się na jachcie morskim o długości kadłuba 7-12 m, w zakresie:
 - manewrów podstawowych: odejście od nadbrzeża, dojście do nadbrzeża, alarm „człowiek za burtą”.

- manewrów pomocniczych: dojście do boi, odejście od boi, stawanie na kotwicy, zejście z kotwicy, refowanie, stawianie w dryf.
- b) manewry na silniku na jachcie morskim o długości kadłuba 7-12 m, wyposażonym w silnik zapewniający uzyskanie prędkości nie mniejszej niż 4 węzły, w zakresie:
- manewrów podstawowych: odejście od nabrzeża, dojście do nabrzeża, alarm „człowiek za burtą”.
 - manewry pomocnicze: dojście do boi, odejście od boi, holowanie jachtu;
- 3) zakres wymagań dotyczących kierowania załogą obejmuje umiejętność wydawania komend i egzekwowania ich wykonania we właściwym momencie, stosownie do sytuacji w jakiej znajduje się jacht;
- 4) zakres wymagań dotyczących pracy w charakterze członka załogi obejmuje:
- a) wykonywanie poleceń prowadzącego jacht.
 - b) odpowiadania na komendy.
 - c) zachowania się w czasie alarmu „człowiek za burtą”.
3. Egzamin można przeprowadzić przy sile wiatru $(1 \div 6)^\circ \text{B}$.
4. Egzamin z manewrowania jachtem może odbywać się wyłącznie na wodach morskich i w porcie z dostępną keją lub pirsem wyposażonymi w urządzenia cumownicze i dostępną boją manewrową.
5. Egzamin na patent sternika jachtowego dla osób, które nie posiadają patentu żeglarza jachtowego, obejmuje zakres wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych określonych w § 1 - 2.

§ 3. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania patentu jachtowego sternika morskiego

1. Wiedza teoretyczna
 - 1) budowa dużego jachtu morskiego, w tym w szczególności:
 - a) znajomość parametrów technicznych jachtów.

- b) eksploatacja i budowa instalacji i urządzeń jachtu morskiego oraz ocena ich stanu technicznego.
 - c) ocena zgodności wyposażenia z wymaganiami określonymi w karcie bezpieczeństwa;
- 2) teoria żeglowania, w tym w szczególności:
- a) zasady doboru rodzajów żagli w różnych warunkach pogodowych.
 - b) zasady statyki osprzętu w zakresie umożliwiającym prawidłowe i bezpieczne założenie osprzętu awaryjnego i pomocniczego;
- 3) budowa i działanie silników napędowych i mechanizmów pomocniczych, w tym w szczególności:
- a) znajomość budowy i obsługi dużych silników wysokoprężnych.
 - b) zasady prawidłowej eksploatacji akumulatorów.
 - c) znajomość zasad BHP przy obsłudze napędów jachtowych;
- 4) nawigacja, w tym w szczególności:
- a) morskie pomoce nawigacyjne i przyrządy nawigacyjne (sondy, sekstanty, odbiorniki systemu GPS).
 - b) nawigacja zliczeniowa,
 - c) nawigacja satelitarna i elektroniczna.
 - d) radionawigacja;
- 5) locja, w tym w szczególności:
- a) światła nawigacyjne.
 - b) mapy morskie klasyfikacja, skala, zakres informacji, używane skróty.
 - c) znajomość układu tablic pływów i prądów pływowych.
 - d) biegła znajomość korzystania z pomocy nawigacyjnych: map, locji, spisów świateł i sygnałów radiowych, zarówno w języku polskim, jak i angielskim;
- 6) sygnalizacja i łączność, w tym w szczególności:
- a) Międzynarodowy Kod Sygnałowy (MKS), posługiwanie się księgą kodów,
 - b) zasady posługiwania się radiotelefonem i umiejętność wzywania pomocy za pomocą radiotelefonu w języku polskim i angielskim;
- 7) meteorologia i oceanologia, w tym w szczególności:
- a) zjawiska i procesy meteorologiczne, mające wpływ na warunki żeglugi.

- b) analiza map synoptycznych, w tym przewidywanie rozwoju sytuacji pogodowej.
- c) komunikaty meteorologiczne, w tym przygotowanie się do odbioru komunikatu i umiejętność odbioru treści komunikatów;
- 8) planowanie logistyczne rejsów: trasa, zaopatrzenie, woda, paliwo, żywność;
- 9) ratownictwo, w tym w szczególności:
 - a) zasady prowadzenia akcji ratunkowej na morzu.
 - b) współpraca z jednostkami ratunkowymi.
 - c) zasady i techniki przeżycia na morzu.
- 10) przepisy, w tym w szczególności:
 - a) ustawy Kodeks morski, ustawy o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki, ustawy o bezpieczeństwie morskim, wraz z orzecznictwem.
 - b) Międzynarodowe Przepisy o Zapobieganiu Zderzeniom na Morzu (MPZZM).

2. Umiejętności praktyczne

- 5) egzamin praktyczny obejmuje:
 - a) manewrowanie jachtem pod żaglami,
 - b) manewrowanie jachtem na silniku.
 - c) umiejętność kierowania załogą.
- 6) umiejętność manewrowania:
 - a) manewry pod żaglami sprawdza się na jachcie balastowym o długości kadłuba co najmniej 12 m, w zakresie:
 - manewrów podstawowych: odejście od nabrzeża, dojsie do nabrzeża, dojsie i odejście z boi, alarm „człowiek za burta”.
 - manewrów pomocniczych: stawianie jachtu w dryf, stawianie na kotwicy, zejście z kotwicy, schodzenie z mielizny.
 - b) manewry na silniku sprawdza się na jachcie o długości kadłuba 9-14 m wyposażonym w silnik zapewniający uzyskanie prędkości nie mniejszej niż 4 węzły, w zakresie: odejście od nabrzeża, dojsie do nabrzeża, zacieśnienie promienia cyrkulacji;

- 7) zakres wymagań dotyczących kierowania załogą obejmuje umiejętność wydawania komend i egzekwowania ich wykonania we właściwym momencie, stosownie do sytuacji w jakiej znajduje się jacht;
- 8) umiejętność manewrowania jachtem sprawdza przy sile wiatru $(3 \div 6)^\circ \text{B}$;
- 9) egzamin z manewrowania jachtem odbywa się na wodach morskich i w porcie z dostępną keją lub pirsem wyposażonymi w urządzenia cumownicze i dostępną boją manewrową.

§ 4. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania patentu sternika motorowodnego

1. Wiedza teoretyczna

- 1) budowa jachtów motorowych.
- 2) silniki i układy napędowe, w tym w szczególności:
 - a) budowa silników.
 - b) obsługa i konserwacja silników.
 - c) zasady rozruchu i zatrzymania pracy silników;
- 3) manewrowanie jachtem motorowym;
- 4) podstawy locji śródlądowej;
- 5) wiadomości z zakresu ratownictwa wodnego, w tym w szczególności:
 - a) wyposażenie jachtu w środki bezpieczeństwa i posługiwanie się nimi.
 - b) działania w przypadku wywrotki jachtu lub awarii (przecieku, mielizny, pożaru),
 - c) postępowanie w sytuacji „człowiek za burtą”,
 - d) udzielanie pierwszej pomocy;
- 6) wiadomości z zakresu meteorologii, w tym w szczególności:
 - a) skala Beauforta z opisem,
 - b) zjawiska meteorologiczne i ich oznaki.
 - c) komunikaty meteorologiczne;
- 7) podstawowe pomoce nawigacyjne;
- 8) ochrona wód przed zanieczyszczeniem;
- 9) znajomość przepisów regulujących żeglugę śródlądową.

2. Umiejętności praktyczne

Egzamin praktyczny obejmuje:

- 1) manewrowanie jachtem motorowym z silnikiem o mocy do 60 kW, w tym w szczególności:
 - a) manewry podstawowe: odejście od nadbrzeża, dojsście do nadbrzeża, pływanie kursem prostym i cyrkulacja, alarm „człowiek za burtą”.
 - b) manewry pomocnicze: dojsście do boi, odejście od boi, stawanie na kotwicy, zejście z kotwicy;
- 2) kierowanie załogą, wydawanie komend i egzekwowanie ich wykonania we właściwym momencie;
- 3) praca w charakterze członka załogi;
- 4) podstawowe prace bosmańskie.

§ 5. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania patentu starszego sternika motorowodnego

1. Wiedza teoretyczna

- 1) jachty motorowe, w tym w szczególności:
 - a) klasyfikacja i główne parametry jachtu morskiego,
 - b) eksploatacja urządzeń i instalacji jachtu motorowego,
 - c) budowa i obsługa silników i urządzeń napędowych,
 - d) podstawowe dokumenty jachtu morskiego;
- 2) locja, w tym w szczególności:
 - a) oznakowanie nawigacyjne,
 - b) morskie pomoce nawigacyjne i ich wykorzystanie (mapy nawigacyjne, spisy świateł, spisy sygnałów radiowych),
 - c) znaki i skróty stosowane na mapach polskich,
 - d) przygotowanie nawigacyjne wejścia do portu;
- 3) nawigacja, w tym w szczególności:
 - a) podstawowe i pomocnicze przyrządy nawigacyjne,
 - b) magnetyzm Ziemi i magnetyzm własny jachtu,
 - c) kursy i namiary,
 - d) podstawy nawigacji terestrycznej,
 - e) praca na mapie;

- 4) meteorologia, w tym w szczególności:
 - a) podstawowe przyrządy meteorologiczne i ich wykorzystywanie.
 - b) układy baryczne i cyrkulacje mas powietrza.
 - c) radiowe komunikaty meteorologiczne dla żeglugi, system transmisji ostrzeżeń nawigacyjnych i meteorologicznych (NAVTEX);
- 5) sygnalizacja i łączność, w tym:
 - a) sygnalizacja wzywania pomocy, wykorzystanie środków pirotechnicznych.
 - b) sygnały ostrzegawcze;
- 6) ratownictwo, w tym:
 - a) postępowanie w wypadku awarii (mielizna, pożar, przeciek, opuszczanie jachtu),
 - b) pierwsza pomoc i współdziałanie ze stacjami ratownictwa i śmigłowcem ratowniczym,
 - c) przygotowanie do sztormu i techniki sztormowania,
 - d) „człowiek za burtą” na morzu;
- 7) zasady prowadzenia szybkiego jachtu motorowego;
- 8) ochrona wód przed zanieczyszczeniem;
- 9) znajomość przepisów ustawy o żegludze śródlądowej oraz wydanych na jej podstawie aktów wykonawczych, wybranych przepisów ustawy Kodeks morski, ustawy o bezpieczeństwie morskim, a także przepisów Europejskiego Kodeksu Śródlądowych Dróg Wodnych (CEVNI) oraz Międzynarodowych Przepisów o Zapobieganiu Zderzeniom na Morzu (MPZZM).

2. Umiejętności praktyczne

Egzamin praktyczny obejmuje:

- 1) manewrowanie jachtem motorowym o długości całkowitej do 12 m , w tym:
 - a) manewry podstawowe: odejście od nabrzeża, dojsie do nabrzeża, alarm „człowiek za burtą”,
 - b) manewry pomocnicze: dojsie do boi, odejście od boi, stawanie na kotwicy, zejście z kotwicy;
- 2) prowadzenie szybkiego jachtu motorowego;

- 3) kierowanie załogą, wydawanie komend i egzekwowanie ich wykonania we właściwym momencie;
 - 4) praca w charakterze członka załogi.
3. Egzamin na patent starszego sternika motorowodnego dla osób, które nie posiadają patentu sternika motorowodnego, obejmuje zakres wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych określonych w § 4 - 5.

§ 6. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania patentu motorowodnego sternika morskiego

1. Wiedza teoretyczna

- 1) budowa jachtu, w tym w szczególności:
 - a) klasyfikacja i główne parametry dużych jachtów motorowych, znajomość parametrów technicznych jachtów morskich,
 - b) eksploatacja i budowa instalacji i urządzeń oraz ocena ich stanu technicznego,
 - c) wyposażenie jachtu morskiego;
- 2) silniki i układy napędowe, w tym w szczególności:
 - a) znajomość budowy silników motorowych, w zakresie umożliwiającym ocenę usterek, możliwych do usunięcia na morzu,
 - b) zasady prawidłowego rozruchu i zatrzymania silnika, drobnych zabiegów regulacyjnych,
 - c) kontrola pracy silnika i jej ocena,
 - d) zasady prawidłowej eksploatacji akumulatorów,
 - e) znajomość zasad BHP przy obsłudze napędów;
- 3) zasady prowadzenia szybkiego jachtu motorowego;
- 4) nawigacja, w tym w szczególności:
 - a) morskie pomoce nawigacyjne i przyrządy nawigacyjne (sondy, sekstanty, odbiorniki systemu GPS),
 - b) nawigacja satelitarna i elektroniczna,
 - c) radionawigacja,
 - d) nawigacja zliczeniowa;
- 5) locja, w tym w szczególności:
 - a) światła nawigacyjne,

- b) mapy morskie klasyfikacja, skala, zakres informacji, używane skróty.
- c) znajomość układu tablic pływów i prądów pływowych.
- d) biegła znajomość korzystania z pomocy nawigacyjnych: map, locji, spisów świateł i sygnałów radiowych, zarówno w języku polskim, jak i angielskim:
- 6) sygnalizacja i łączność, w tym w szczególności:
 - a) Międzynarodowy Kod Sygnałowy (MKS), posługiwanie się księgą kodów.
 - b) zasady posługiwania się radiotelefonem i umiejętność wzywania pomocy za pomocą radiotelefonu w języku polskim i angielskim.
 - c) środki wzywania pomocy i umiejętność ich obsługi:
- 7) meteorologia i oceanologia, w tym w szczególności:
 - a) podstawowe zjawiska i procesy meteorologiczne.
 - b) analiza map synoptycznych, w tym przewidywanie rozwoju sytuacji pogodowej.
 - c) komunikaty meteorologiczne, w tym przygotowanie się do odbioru komunikatu i umiejętność odbioru treści komunikatów:
- 8) planowanie logistyczne rejsów: trasa, zaopatrzenie, paliwo, woda:
- 9) ratownictwo, w tym w szczególności:
 - a) zasady prowadzenia akcji ratunkowej na morzu.
 - b) współpraca z jednostkami ratunkowymi.
 - c) zasady i techniki przeżycia na morzu:
- 10) przepisy, w tym w szczególności:
 - a) ustawy Kodeks morski, ustawy o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki, ustawy o bezpieczeństwie morskim, wraz z orzecznictwem.
 - b) Międzynarodowe Przepisy o Zapobieganiu Zderzeniom na Morzu (MPZZM).

2. Umiejętności praktyczne

Egzamin praktyczny obejmuje:

- 1) manewrowanie jachtem motorowym o długości całkowitej do 18 m, w tym:
 - a) manewry podstawowe: odejście od nabrzeża, dojście do nabrzeża, alarm „człowiek za burtą”.

- b) manewry pomocnicze: dojście do boi, odejście od boi, stawanie na kotwicy, zejście z kotwicy;
- 2) prowadzenie szybkiego jachtu motorowego;
- 3) umiejętność kierowania załogą, w tym: wydawanie komend oraz egzekwowanie ich wykonania we właściwym momencie, stosownie do sytuacji w jakiej znajduje się jacht.

§ 7. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania licencji

1. Wiedza teoretyczna

- 1) znajomość przepisów w zakresie żeglugi;
- 2) wiadomości ogólne o sprzęcie;
- 3) zasady porozumiewania się między jachtem holującym a narciarzem;
- 4) zjawiska fizyczne w lotach holowanych;
- 5) załoga jachtu holującego;
- 6) warunki bezpieczeństwa podczas holowania statków powietrznych, narciarza i innych obiektów nawodnych;
- 7) przygotowanie miejsca startowego;
- 8) przygotowanie jachtu holującego;
- 9) przygotowanie sprzętu do holowania;
- 10) przygotowanie liny i spadochronu.

2. Umiejętności praktyczne

Egzamin praktyczny obejmuje:

- 1) start z wody;
- 2) start z pomostu;
- 3) podejmowanie spadochronu z wody;
- 4) napinanie liny przygotowującej na lądzie;
- 5) wydawanie liny z jachtu holującego;
- 6) holowanie narciarza na dwóch i na jednej nartach;
- 7) holowanie po prostej i slalomem;
- 8) manewry jachtem holującym;
- 9) loty po prostej na małej wysokości, zniżanie, wodowanie;

- 10) loty po prostej, wznoszenie, lot poziomy, zniżanie, wodowanie, lądowanie;
- 11) loty połączone z zawracaniem;
- 12) zakończenie holowania na wodzie i na brzegu;
- 13) holowanie innych obiektów nawodnych.